

Akadémiai Kiadó, Bp., 1976, 1103–1106., 1167–1170., 1178–1181., 1202–1204. o. További hivatkozások: Randolph L. Braham: *The Hungarian Jewish Catastrophe. A Selected and Annotated Bibliography*. New York, Institute for Holocaust Studies of the City University of New York, 1984, 242–246. o.

220. A cionista hírvivők közül sokan dr. Gottesmann Lajos kassai cionistával álltak összeköttetésben, aki a vidéki gettókkal való illegális kapcsolattartásért felelős vezetők egyike volt.

221. Bernard Wasserstein: *Britain and the Jews of Europe, 1939–1945*. Oxford University Press, New York, 1979, 290–295. o.

222. További életrajzi részletek a következő művekben: Anthony Masters: *The Summer that Bled. The Biography of Hannah Szenesh*. Joseph, London, 1972, 349. o.; *Hannah Szenesh: Her Life and Diary*. Abba Eban bevezetésével, Schocken Books, New York, 1972, 257. o.; *Szenes Chana élete, küldetése és halála*. A Hakibuc Hameuchad kiadása, Tel-Aviv, 1954, 391. o. Lásd még Hecht, *i. m.*, 118–126. o.

223. A háború után Nussbecher Palgira változtatta a nevét. Regényes beszámolója, amely sok pontatlanságot tartalmaz: *És jött a fergeteg*. Alexander, Tel-Aviv, é. n. Nussbecher 1918-ban született Kolozsvárott. 1939-ben Palesztinába ment, és ott belépett az Ofakim kibucba. A háború után az izraeli légierőnél szolgált, majd az El Al légitársaság vezető tisztviselője lett. 1963-tól 1966-ig Izrael tanzániai nagykövete volt. 1978 februárjában halt meg.

224. Dafni Jugoszláviából származott. Ő a partizánok között maradt, hogy teljesítse katonai megbízatását: a szövetségesek hadifogságban lévő katonáit és ellenséges területek fölött lelőtt pilótáit segítette a szökésben.

225. Szenes Kató a nyilaspuccs után elfogták és az óbudai téglagyárba vitték. Onnan novemberben Hegyeshalomba meneteltették, de sikerült megszöknie, és visszatért Budapestre. Keresztény barátai segítségével élte túl a háborút. Történetét közli: „On the Threshold of Liberation. Reminiscences.” *YVS*, 8:107–126. o.

226. Hamvait 1950-ben Izraelbe vitték, és a Herzl-hegyen újra eltemették. További részletek: Katherine Szenes: „The Death of Hannah Szenes.”, *Midstream*, 1958 ősz, 57–65. o. További hivatkozásokat közöl Braham: *The Hungarian Jewish Catastrophe, i. m.*, 43. o.

227. Asher Cohen: *The Hahutz Resistance in Hungary, 1941–1944*. Institute for Holocaust Studies of the City University of New York, New York, 1986, 120. o.

228. Lásd Veessenmayer 1944. július 8-i táviratát. *RLB*, 287. dok.

229. Az ejtőernyősök szabadon bocsátásáról állítólag előzetes megállapodás született azon az értekezleten, amelyet a honvédelmi minisztériumban tartottak meg október 14-én, Kasztner, a Nemzetközi Vöröskeresztet képviselő Friedrich Born, a magyar vezérkartól, Garzoly József alezredes, Hatz Ottó ezredes, valamint Oláh István minisztériumi titkár részvételével. A megállapodás értelmében az ejtőernyősöket szabadlábba helyezték, de nem fejtenének ki semmilyen tevékenységet, vagy pedig az ügy végleges rendezéséig elhagynák a várost. *Der Kastner-Bericht*, 197. o.

230. További részleteket közöl: Dorothy és Pessach Bar-Adon: *Seven Who Fell*. The Zionist Organization Youth Department, Tel-Aviv, 1947, 81–124., 186–198. o.; Marie Syrkin: *Blessed Is the Match*. Jewish Publication Society of America, Philadelphia, 1947, 361. o.; *Der Kastner-Bericht*, 142–146. o.; valamint Porat, *i. m.*, 220–228. o.

231. *Vádirat*, 3:27–37. o. Lásd még Munkácsi, *Hogyan történt?*, 118–124. o.

232. Gergely György: *Beszámoló a Magyarországi Zsidók Szövetsége Ideiglenes Intézőbizottsága munkájáról*. Bp., 1945, 36–37. o. (Kézirat.)